

PÅTEGNINGSARK
Riksadvokatembetet
Postboks 8002 Dep
0030 Oslo

31.10.02

R 02-1217 TGM/mw

TILTALTES NAVN - **KLAGE FRA BENTE OG ROGER ÅSHEIM OVER**
STATSADVOKATENS HENLEGGELSE I FORHOLD TIL STRAFFELOVEN §§ 238
OG 239

Sendes med vedlegg Hedmark og Oppland statsadvokatembeter.

Det vises til oversendelse av 20. august d.å. og en beklager at saken ikke er avgjort tidligere. Derte har sin årsak i sakens omfang, og meget stort arbeidspress ved Riksadvokatembetet i kombinasjon med reisefravær.

1. Forutsetningene for klagebehandlingen

Etter at en eller flere av ~~TILTALTES~~ hunder den 31. januar d.å. bet syv år gamle Johannes Åsheim slik at han døde, innga foreldrene til avdøde, Bente og Roger Åsheim, gjennom sin bistandsadvokat, høyesterettsadvokat Tor Erling Staff, den 20. februar anmeldelse av ~~TILTALTE~~ som bl.a. omfattet overtredelse av straffeloven § 239 (uaktsomt drap). Etter avslutter etterforskning henla statsadvokatene i Hedmark og Oppland denne side av anmeldelsen ved beslutning av 22. juli d.å., samtidig som det ble tatt ut tiltale bl.a. for overtredelse av straffeloven § 354 annet ledd. Henleggelsen av forholdet om uaktsom legemskrenkelse - straffeloven §§ 238 og 239 - ble påklaget av foreldrene gjennom advokat Staff den 9. august d.å. Klagen er rettidig og tas under behandling.

Klagen gjelder utelukkende om det er grunnlag for å i rettsføre for domstolen det tragiske forholdet fra 31. januar d.å., med tiltale etter straffelovens § 239, eventuelt § 238. Hendelsesforløpet i saken er slik at en eventuell tiltalepost etter nevnte bestemmelser vil måtte ta utgangspunkt i at tiltalte kan klandres for at en eller flere av hundene gikk løse utenfor hennes eiendom den 31. januar d.å. Post III i foreliggende tiltalebeslutning av 22. juli d.å. vedrørende overtredelse av straffeloven § 354 annet ledd er basert på at det er bevismessig dekning for å klandre henne for dette, hvilket også riksadvokaten legger til grunn.

2. Aktsomhetsvurderingen - generelle spørsmål

Skal det reageres med strafferettslig uaktsomhetsansvar, må gjerningsmannens atferd ha vært i strid med en objektiv norm for forsvarlig atferd, og det må være grunnlag for bebreide gjerningsmannen for at han/hun ikke har levd opp til denne norm, jf. f.eks. NOU 1992:23 Ny straffelov - alminnelig bestemmelser utkast til § 31, Slettan & Øye : Forbrytelser og straff (1997) side 187 og Henry John Mæland: Innføring i strafferett (1999) side 118.

2

Den objektive norm fastlegges på bakgrunn av hvordan en alminnelig forstandig person må forventes å opptre på det aktuelle livsområdet. I den foreliggende sak, hvor det ikke så

meget er spørsmål om tiltaltes handlemåte, men hvilke følger av handlingene eller forsømmelsen hun måtte regne med, blir det sentrale spørsmål ved klagebehandlingen: Hvilke skader måtte en forstandig hundeeier regnet med at løse hunder av den aktuelle størrelse og type kunne komme til å forvolde.

Det aktsomhetsnivå som kreves ved forskjellige typer overtredelser varierer. For å gjøre strafferettslig uaktsomhetsansvar gjeldende for integritetskrenkelser er det sikker rett at ikke ethvert avvik fra den ideelle norm er tilstrekkelig, jf. for eksempel Andenæs: Alminnelig strafferett (1997) side 231, Slettan & Øie l.c. side 187-188 og Mæland l.c. side 119.

Om en handling eller unnlatelse ikke er i samsvar med normen på det aktuelle livsområdet (objektivt), må det i tillegg foretas en vurdering av om siktede kan bebreides for dette (subjektivt). Ved denne vurdering kan varige eller forbigående personlige forutsetninger som påvirker siktedes evne til å handle eller vurdere, lede til at avvik fra den objektive norm ikke anses straffebetingende.

3. *Den objektive norm for aktsomhetsvurdering i forhold til dødsfølgen*

Det er naturlig nok ikke etablert noen domstolskapt norm for aktsomhetsnivået i et tilfelle som det foreliggende. Avgjørelsen av hvor nivået ligger må derfor avgjøres på bakgrunn av mer alminnelige prinsipper anvendt på den konkrete situasjon. Sentralt i denne vurdering vil være hvor nærliggende eller rimelig det fremstår at hundeeieren burde tenkt på at løshundene kunne forårsake et slikt katastrofalt resultat. Ved denne vurdering tar Riksadvokaten tar særlig følgende momenter i betraktning:

- Generelle erfaringer med løshunder av den aktuelle type
- Erfaringer fra tilfeller hvor siktedes hunder tidligere har vært løse og kommet i kontakt med mennesker
- Hundenes psykiske og psykiske tilstand i slutten av januar d.å.

Siktedes hunder var i betydelig grad blandingshunder, men med et stort innslag av husky og schæfer. Dette er hunder det finnes et betydelig antall av i Norge og Norden. Så langt den foreliggende etterforskning har brakt på det rene, og så langt riksadvokaten kjenner til, finnes det ingen underbygde erfaringer for at løshunder av dette slag har stor tilbøyelighet til å gå løs på mennesker og skade dem alvorlig.

Siktede hadde bodd i bygda i ca. åtte år, hele tiden med et betydelig antall hunder. Det har opp gjennom årene vært en del hendelser hvor befolkningen er blitt bitt av hundene, eller har følt seg truet av dem. Tatt i betraktning den bestyrtelse og oppmerksomhet den foreliggende sak naturlig nok vakte, ikke bare lokalt, men over det ganske land, er det grunn til å tro at de fleste – og i alle fall de alvorligste – hendelser nå er kommet til politiets kunnskap gjennom etterforskningen, jf. sakens hoveddok 5, bilagene 5, 23, 30, 31, 47, 56, 61, 68 og 69. I den grad hundene tidligere har bitt, har det dreid seg om "ordinære" bitt som ikke har krevd legebehandling bortsett fra stivkrampesprøyte. Selv om hendelsene som er omhandlet i forannevnte vitneforklaringer var egnet til å gi en forstandig hundeeier et klart varsel om at hundene virket skremmende på befolkningen, og i gitte situasjoner også kunne bite, gir ikke etterforskningsmaterialet grunnlag for å konstatere at **SIKTEDE**

burde regnet med at hundene, hvis de kom seg løs og ut av eiendommen kunne gå til så alvorlige angrep på mennesker at de ble drept eller påført betydelig skade.

Etterforskningen har ikke frembrakt sikre opplysninger egnet til å avklare om at en eller flere av hundene i tiden rundt 31. januar d.å. viste psykiske forandringer som burde alarmert eieren. Rapporten fra obduksjonen av hundene jf. hoveddok. 3 bilag 12, viser at hundene ikke var underernært. Den fysiske tilstand gir derfor ikke støtte til en antagelse om at hundene var på desperat jakt etter mat, og at siktede burde forstått dette.

Etter å ha gjennomgått sakens dokumenter finner riksadvokaten ikke at det foreligger bevis for at siktede har hatt slik kunnskap om hundenes tilbøyeligheter at hennes handlinger eller unnlater i forhold til å forebygge en mulig dødsfølge eller en betydelig skadetilføyelse, avviker i betydelig grad fra den opptreden som kan forventes fra en normalt forstandig hundeeier. Man kan med andre ord ikke konstatere en objektivt sett straffebetingende uaktsomhet. For ordens skuld understrekes at ved denne strafferettslige bedømmelse skal enhver rimelig tvil komme siktede til gode.

4. *Bebreidelsen*

Selv om man ved punktet ovenfor skulle komme til motsatt konklusjon ved bedømmelsen av den aktuelle atferd i forhold til aktsomhetsnormen, ville straff etter riksadvokatens oppfatning likevel neppe kunne anvendes på forholdet fordi det ikke er tilstrekkelig grunnlag for å rette en subjektiv bebreidelse mot siktede. Dette henger sammen med at hennes personlige forutsetninger til å motta, erindre og bearbeide informasjon er svakere enn hos andre, jf. psykologisk rapport vedlagt personalmappe (hoveddok. 6).

5. *Konklusjon*

Det følger av foranstående er riksadvokaten er enig i statsadvokatens avgjørelse av 22. juli d.å. hvor saken ble henlagt i forhold til bestemmelsene om uaktsom legemskrenkelse. I likhet med statsadvokaten i Hedmark og Oppland finner riksadvokaten ikke bevis for at det er urvist straffebetingende uaktsomhet i forhold til døds- eller skadefølgen. Statsadvokatens avgjørelse omgjøres således ikke.

Adgangen til å reise privat straffesak er regulert i straffeprosessloven kap. 28.

***

Gjenpart av foreliggende avgjørelse må sendes pr. telefaks advokat Staff og advokatfullmektig Hammervoll som forutsettes å underrette sine klienter.

Påtegningen - i anonymisert form - må også gjøres tilgjengelig for journalister som henvender seg til statsadvokatembetet etter at forannevnte underretning er gitt. De bør også samtidig gjøres kjent med statsadvokatens påtegning hit av 20. august d.å.

RIKSADVOKATEMBETET, POSTBOKS 8002 DEP, 0030 OSLO

Tor-Aksel Busch

Tor-Geir Møhrer
førstestatsadvokat

- Gjenpart: 1. Advokat Tor Erling Staff, Boks 6724 St. Olavs plass 0130 Oslo
2. Advokatfullmektig John Hammervoll, Drammensveien 4, 0255 Oslo